

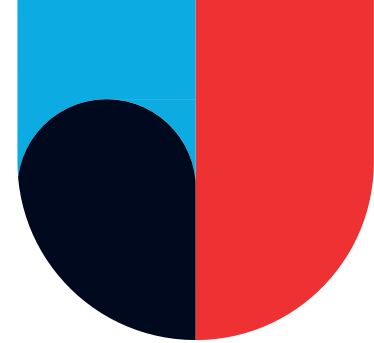

**Ευρήματα για την έμφυλη ισότητα
στην Ελλάδα**

1

**Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης του Ο.Η.Ε.
Πόσο σημαντικοί είναι για τους Έλληνες;**

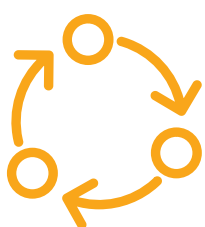
Ταυτότητα της έρευνας

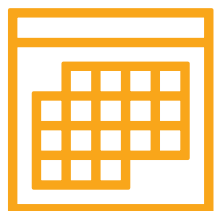
Δείγμα:

N= 500 άτομα, πανελλαδικά, 18+ ετών

Μέθοδος:

Online ερωτηματολόγιο

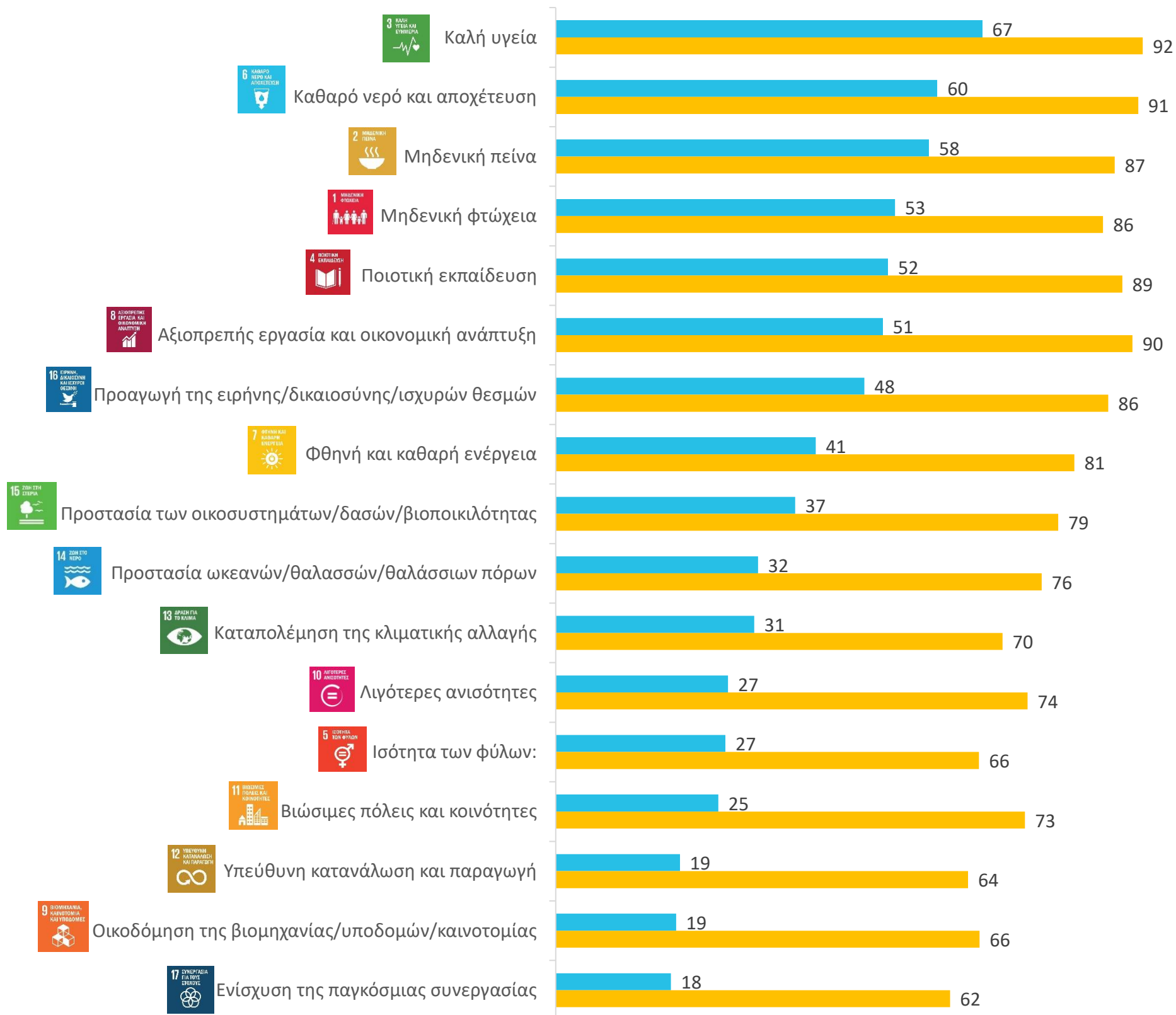
Περίοδος:

Οκτώβριος 2023

Πόσο αναγκαία προτεραιότητα θεωρούν οι Έλληνες καθέναν από τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του Ο.Η.Ε;

% Απόλυτα αναγκαία προτεραιότητα

■ Απόλυτη προτεραιότητα ■ Απόλυτος & πολύ σημαντικός στόχος

Για την καταπολέμηση των ανισοτήτων, τόσο εν γένει όσο και επικεντρωμένες στην έμφυλή τους διάσταση, μόνο το 27% των Ελλήνων θεωρεί πως θα πρέπει να τεθούν ως αναγκαία προτεραιότητα από την Κυβέρνηση. Συγκρινόμενα με τους υπόλοιπους στόχους, αποτελούν τους λιγότερο αναγκαίους στόχους μετά την ενίσχυση της παγκόσμιας συνεργασίας, την οικοδόμηση της βιομηχανίας, την υπεύθυνη κατανάλωση και τις βιώσιμες πόλεις/κοινότητες.

Ερώτηση: Για κάθε ένα από τους παρακάτω στόχους σημείωσε αν κατά την γνώμη σου θεωρείς ότι πρέπει να είναι για την Ελληνική Κυβέρνηση απόλυτη πρώτη προτεραιότητα, πολύ σημαντικός στόχος, σημαντικός στόχος, ή λιγότερο σημαντικός στόχος.

Πανελλαδικό δείγμα: n=500 σε ηλικίες 18+

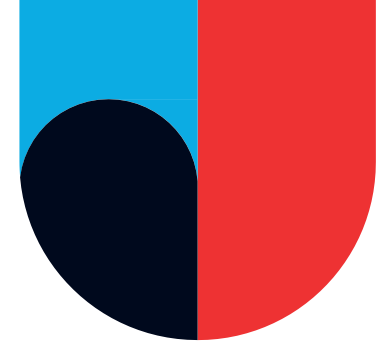
Μέθοδος: Online

Περίοδος έρευνας: Οκτώβριος 2023

Αποδοχή του όρου “γυναικοκτονία”

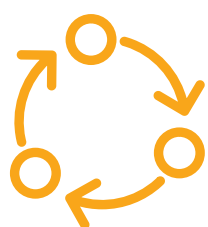
Ταυτότητα της έρευνας

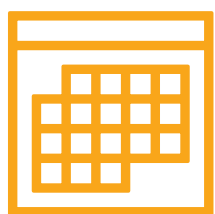
Δείγμα:

N= 1000 άτομα, πανελλαδικά, 18+ ετών

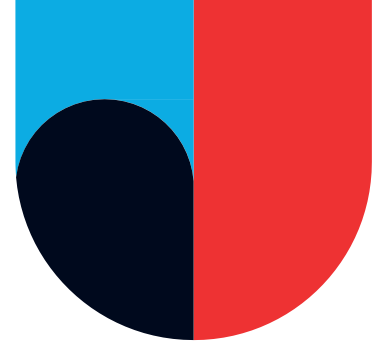
Μέθοδος:

Online ερωτηματολόγιο

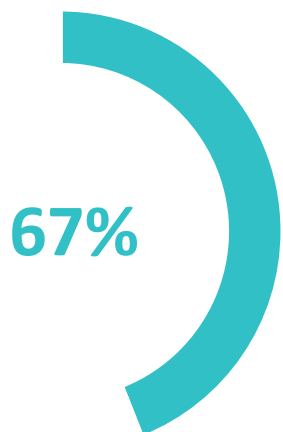

Περίοδος:

Οκτώβριος 2023

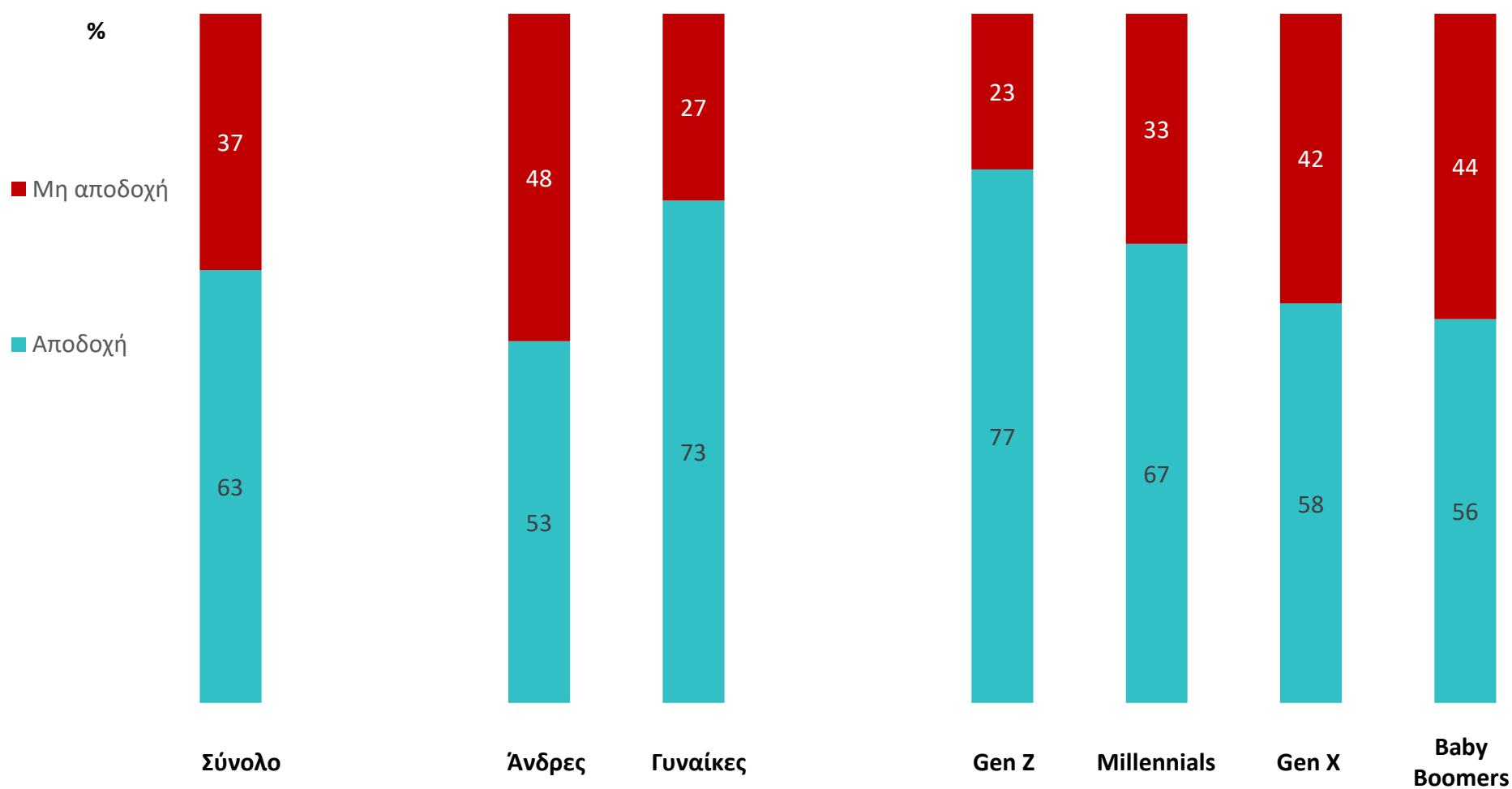

Αποδέχονται οι Έλληνες τον όρο «Γυναικοκτονία»;

Των Ελλήνων αποδέχεται τον όρο

Πιο συγκεκριμένα

Σχεδόν 2 στους 3 Έλληνες αποδέχεται τον όρο, με τις γυναίκες και τις νεότερες γενιές να αποδέχονται περισσότερο τον όρο.

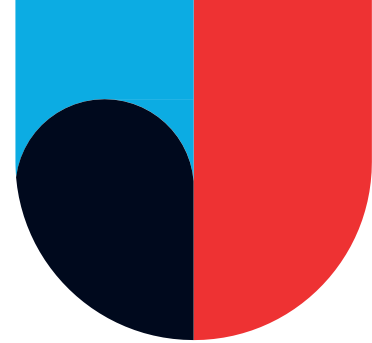
Ερώτηση: Τα τελευταία χρόνια, γίνεται συζήτηση για τις γυναικοκτονίες. Με τον όρο γυναικοκτονία εννοείται το έγκλημα μίσους που βασίζεται στο φύλο και ως γυναικοκτονία ορίζεται η δολοφονία μιας γυναίκας επειδή είναι γυναίκα. Εσύ αποδέχεσαι τον όρο αυτό;

Έμφυλες προκαταλήψεις στην Ελλάδα

Εισαγωγή

Τι σημαίνει προκατάληψη; Πως διαφοροποιείται η έννοια της προκατάληψης από τις πεποιθήσεις και τις αξίες μας;

Τόσο οι προκαταλήψεις όσο και οι πεποιθήσεις του καθενός από εμάς, διαπλεκόμενες τις περισσότερες φορές μεταξύ τους, παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς μας και αποτελούν κινητήριο δύναμη των δράσεών μας, παράγοντας βεβαιότητα για το νόημα εκείνων. Ένας άνθρωπος χωρίς βεβαιότητες, είναι στην καλύτερη ένας άνθρωπος χωρίς ιδιότητες, ανίκανος για δράση (Musil, 1942) ενώ στη χειρότερη ένας καιροσκόπος. Για ποιο λόγο λοιπόν οι αξίες είναι κάτι ευκταίο και οι προκαταλήψεις κάτι απευκταίο;

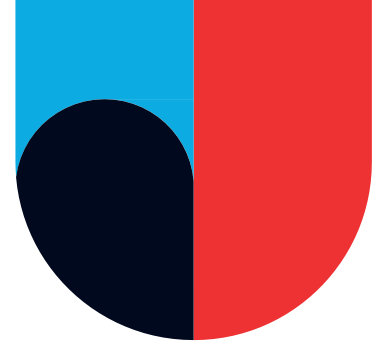
Η διάκριση αυτή έχει να κάνει κυρίως με την **συνειδητότητα** της **αντίληψής** μας. Οι αξίες μας είναι **δυναμικές** και **σχετίζονται** κυρίως με **συνειδητές** μας **πεποιθήσεις** τις οποίες έχουμε κάνει κτήμα. Επομένως, **δυσνητικά τουλάχιστον**, είμαστε σε θέση **να τις αμφισβητήσουμε** και να **εκλογικεύσουμε** τη βάση εκείνου που πιστεύουμε.

Από την άλλη, οι **προκαταλήψεις** μας είναι συνήθως **παγιωμένες** και **επιδρούν στη σκέψη** μας με τρόπο **υπόγειο** και **αυτόματο**, χωρίς να έχουμε έλεγχο επί εκείνων. Αυτό είναι που τις καθιστά, ακόμα και στις περιπτώσεις των θετικών προκαταλήψεων, επικίνδυνες και επιβλαβείς.

Το θέμα που καταπιάνεται η παρούσα έρευνα, αφορμώμενο από την επίσημη έρευνα του UNDP (Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη), αφορά τις **αρνητικές προκαταλήψεις** και συγκεκριμένα τις **έμφυλες προκαταλήψεις στην Ελλάδα**.

Ο **στόχος** της έρευνας είναι **διπλός**.

- 1) Αφενός, **στοχεύει στο να προσφέρει επικαροποιημένα στο 2023 στοιχεία**.
- 2) Αφετέρου, **στοχεύει να εστιάσει στα ιδιαίτερα δημογραφικά κοινά τα οποία εκφέρουν έμφυλες προκαταλήψεις στην Ελλάδα**, προσφέροντας παραπάνω πληροφορίες για την ισχύ εκείνων.

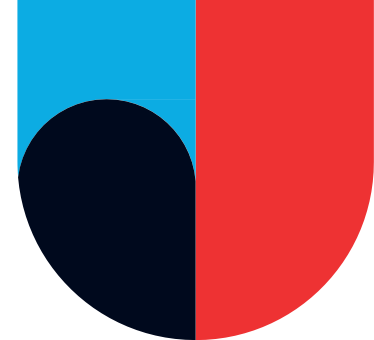
GSNI- Αξία

Δυο λόγια για τον βασικό εργαλείο πάνω στο οποίο οργανώσαμε την παρούσα μέτρηση .

Ο δείκτης **G.S.N.I** (Gender Social Norms Index), που αναπτύχθηκε από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP) είναι ένας δείκτης ο οποίος **μετρά και αναλύει τις κοινωνικές νόρμες που επικρατούν αναφορικά με το έμφυλο ζήτημα, παγκοσμίως**. Παρέχει πληροφορίες για το πώς οι κοινωνικές στάσεις και προσδοκίες διαμορφώνουν τους ρόλους και τις ευκαιρίες των φύλων σε κάθε κοινωνία.

Ο δείκτης **αποσκοπεί στην αξιολόγηση του βαθμού** στον οποίο οι κοινωνικές νόρμες και πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις περιορίζουν την ισότητα των φύλων σε διάφορες διαστάσεις. Εξετάζει, μεταξύ άλλων, την **επίδραση του κοινωνικού φύλου** στις αντιλήψεις για την **εργασία**, την **εκπαίδευση**, την **πολιτική συμμετοχή** και τη **βία κατά των γυναικών**. Ο δείκτης βοηθά στον εντοπισμό των τομέων όπου η ισότητα των φύλων παρεμποδίζεται από επιβλαβή κοινωνικά στερεότυπα και παρέχει πολύτιμα δεδομένα για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους ερευνητές και τους υποστηρικτές που εργάζονται για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων.

Είναι ένα εργαλείο με αναλυτική αξία τόσο σε παγκόσμια κλίμακα, όσο και για κάθε χώρα ξεχωριστά (υπάρχουν στοιχεία για 80 χώρες του κόσμου, εκ των οποίων 12 της Ευρωπαϊκής ένωσης). Βασίζεται σε διάφορες πηγές δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων εθνικών ερευνών, διεθνών βάσεων δεδομένων και υφιστάμενων ερευνών. Η κάλυψη και η διαθεσιμότητα των δεδομένων σε διάφορες χώρες μπορεί να επηρεάσει την πληρότητα και την ακρίβεια των ευρημάτων του δείκτη για συγκεκριμένα έθνη.

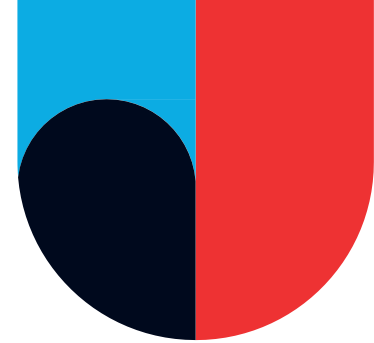
GSNI- Περιγραφή

Ως ένα **πολυεπίπεδο εργαλείο** μέτρησης των στερεοτύπων κατά των γυναικών, καταφέρνει να μετρήσει τόσο την ύπαρξη έμφυλων προκαταλήψεων εν γένει, όσο και τις διάφορες μορφές τις οποίες οι προκαταλήψεις αυτές μπορούν να λάβουν.

Συγκεκριμένα, ο G.S.N.I μετρά 4 ειδών έμφυλες προκαταλήψεις:

- Προκαταλήψεις σχετικές με την **πολιτική συμμετοχή**
- Προκαταλήψεις σχετικές με την **εκπαίδευση**
- Προκαταλήψεις σχετικές με την **εργασία**
- Προκαταλήψεις σχετικές με τη **σωματική ακεραιότητα**

Παράμετροι προκατάληψης	Δείκτες	Επιλογές	Ένδειξη προκατάληψης
Πολιτική	Το να έχουν οι γυναίκες τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες αποτελεί μια αναγκαία συνθήκη για τη δημοκρατία	0=Δεν είναι καθόλου αναγκαία συνθήκη 10= είναι απόλυτα αναγκαία συνθήκη	0-7
	Οι άνδρες είναι καλύτεροι πολιτικοί ηγέτες από τις γυναίκες	Συμφωνώ-διαφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα & συμφωνώ
Εκπαιδευτική	Η πανεπιστημιακή εκπαίδευση είναι πιο σημαντική για τους άνδρες από ότι για τις γυναίκες	Συμφωνώ-διαφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα & συμφωνώ
	Οι άνδρες πρέπει να έχουν περισσότερο δικαίωμα στην εργασία από ότι οι γυναίκες	Συμφωνώ-διαφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα & συμφωνώ
Οικονομική	Οι άνδρες είναι συνήθως καλύτερα στελέχη επιχειρήσεων από τις γυναίκες	Συμφωνώ-διαφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ απόλυτα & συμφωνώ
	Είναι δικαιολογημένο για έναν άνδρα να χτυπά μια γυναίκα	0=Σε καμία περίπτωση 10= Στις περισσότερες περιπτώσεις	>0
Σωματική ακεραιότητα	Η έκτρωση δεν αποτελεί ποτέ μια δικαιολογημένη πράξη	0=Σε καμία περίπτωση 10= Στις περισσότερες περιπτώσεις	0

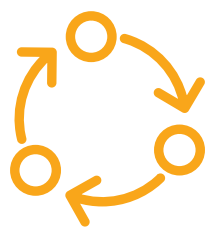
Ταυτότητα της έρευνας

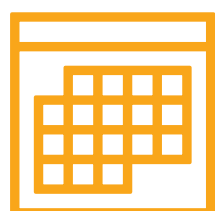
Δείγμα:

N= 1021 άτομα, πανελλαδικά, 18+ ετών

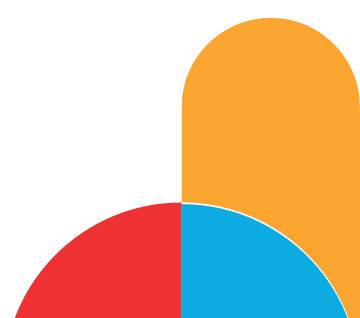
Μέθοδος:

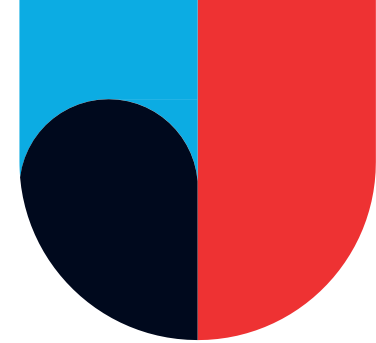
Online ερωτηματολόγιο

Περίοδος:

Ιούνιος 2023

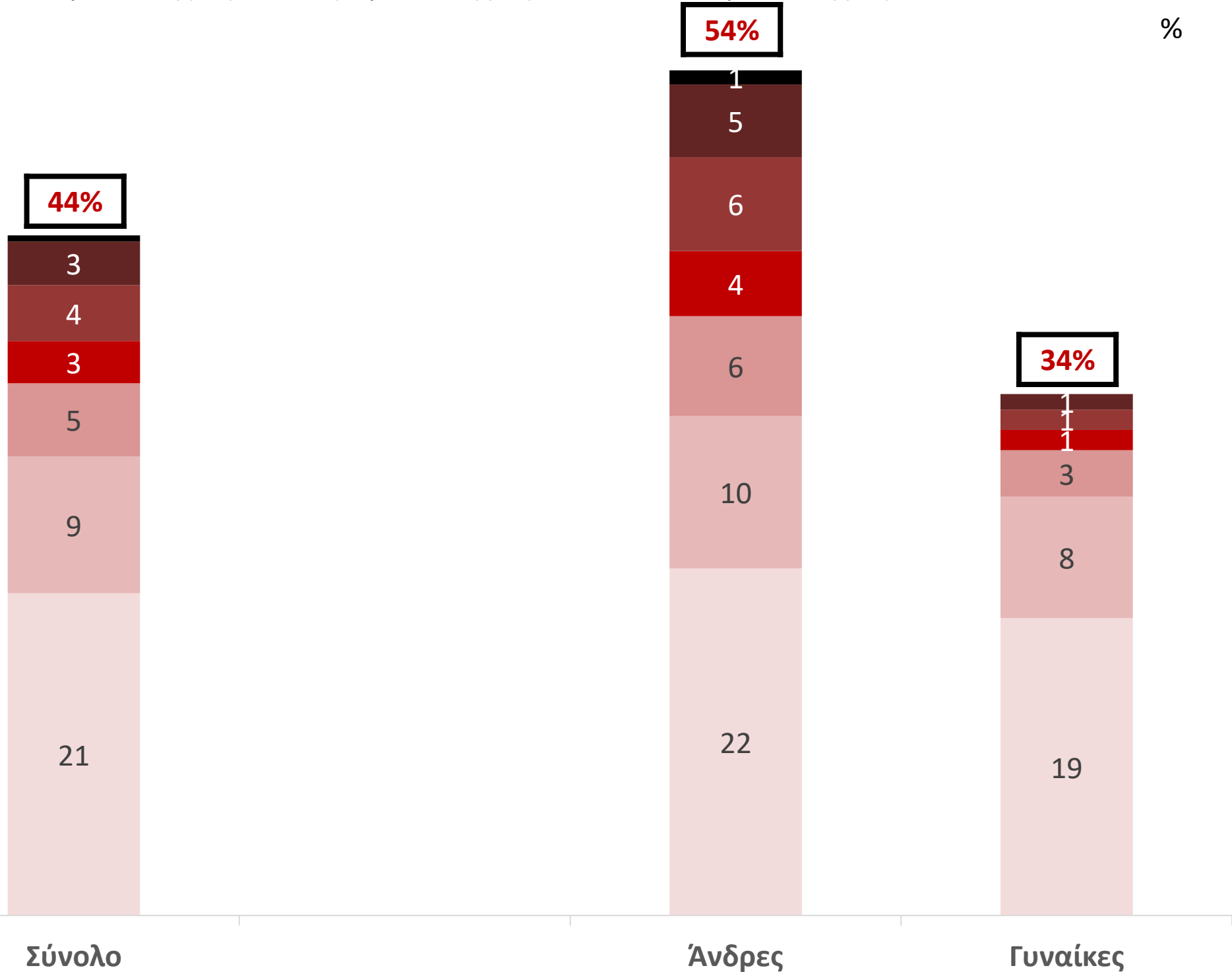

Αριθμός προκαταλήψεων | Φύλο

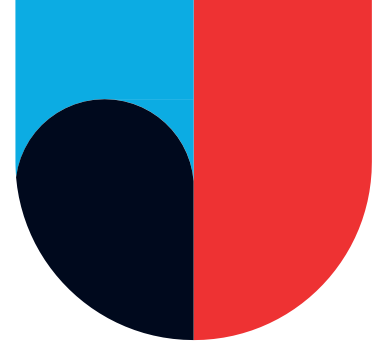
44% των Ελλήνων εκφράζουν τουλάχιστον 1 είδος έμφυλης προκατάληψης.

- μια προκατάληψη
- δύο προκαταλήψεις
- τρεις προκαταλήψεις
- τέσσερις προκαταλήψεις
- πέντε προκαταλήψεις
- έξι προκαταλήψεις
- επτά προκαταλήψεις

Οι γυναίκες εκφράζουν σε μικρότερο βαθμό προκατειλημμένες προς το φύλο τους απόψεις (34%) από τους άνδρες (54%).

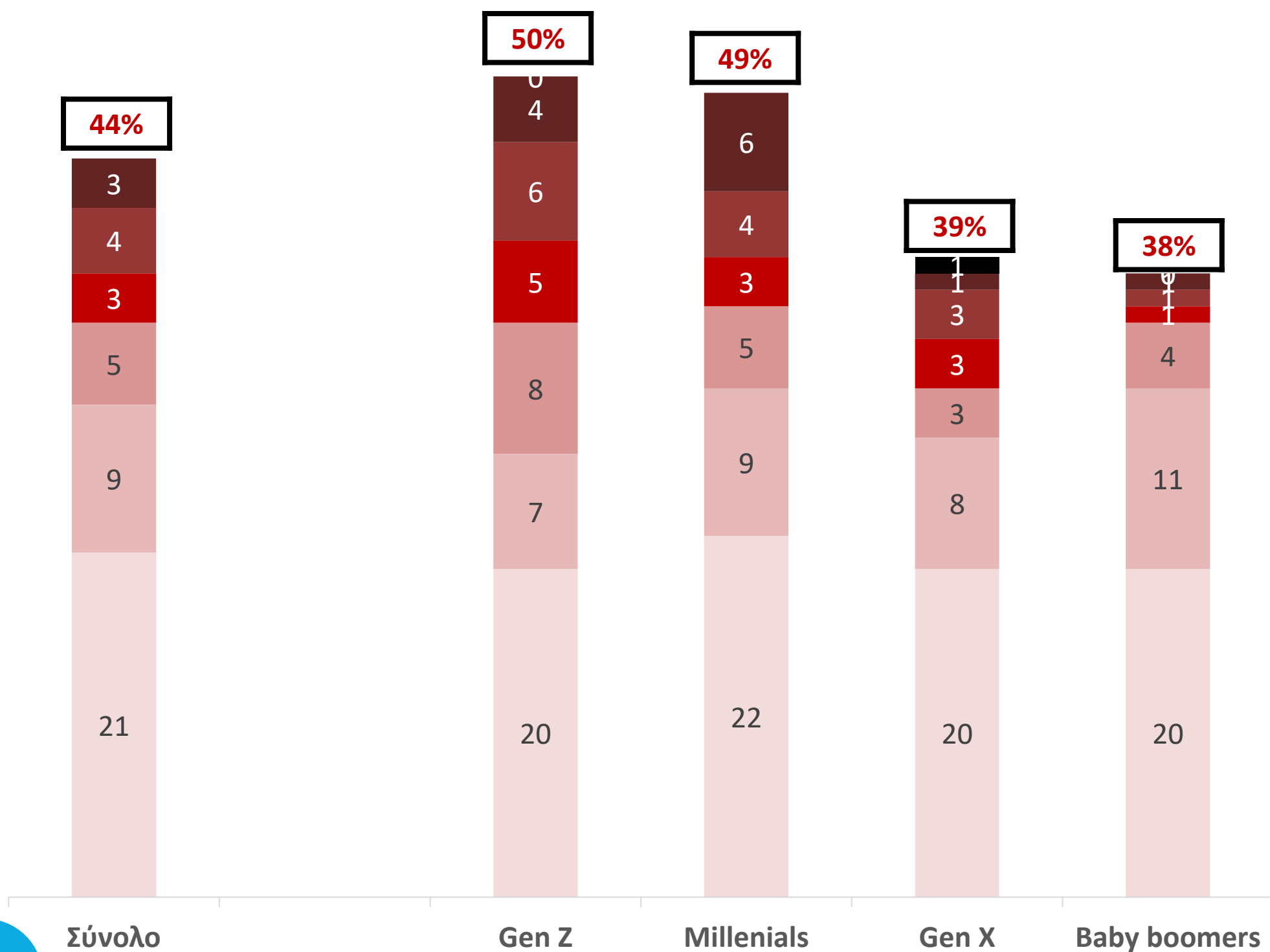
Ένας στους 5 άνδρες έχει 3 και άνω έμφυλες προκαταλήψεις.

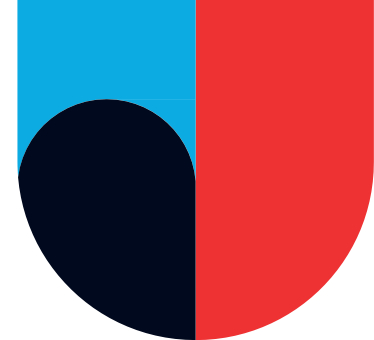
Αριθμός προκαταλήψεων | Γενιές

- μια προκατάληψη
- δύο προκαταλήψεις
- τρεις προκαταλήψεις
- τέσσερις προκαταλήψεις
- πέντε προκαταλήψεις
- έξι προκαταλήψεις
- επτά προκαταλήψεις

%

Αμφισβητείται επίσης και η κοινή παραδοχή των νέων ως λιγότερο προκατειλημμένων, με τόσο την ύπαρξη προκαταλήψεων όσο και της έντασης εκείνων να είναι αντιστρόφως ανάλογη της ηλικίας,

Μορφές προκατάληψης

Πολιτική

28%

15%

Ενώ

21%

Των Ελλήνων θεωρεί ότι το να έχουν οι γυναίκες τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες δεν αποτελεί αναγκαία για τη δημοκρατία συνθήκη.

Συμφωνεί με τη φράση «Οι άνδρες είναι καλύτεροι πολιτικοί ηγέτες από τις γυναίκες».

Οι προκαταλήψεις που σχετίζονται με την ικανότητα των γυναικών να συμμετέχουν στην πολιτική αποτελούν τις πιο διαδεδομένες μορφές προκαταλήψεων στο δείγμα μας. Η προτίμηση των Ελλήνων αποτυπώνεται και στην πράξη, με τη γυναικεία εκπροσώπηση να είναι μικρότερη του 25% τόσο σε βουλευτική όσο και σε υπουργική θέση.

Εκπαιδευτική

11%

Συμφωνεί με τη φράση «η πανεπιστημιακή εκπαίδευση είναι πιο σημαντική για τους άνδρες από ότι για τις γυναίκες».

Οι σχετικές με την εκπαίδευση προκαταλήψεις δεν είναι τόσο διαδεδομένες ούτε σε αντιληπτικό βαθμό ούτε στην πράξη, όπου οι νέες γυναίκες είναι σε μεγαλύτερο βαθμό κάτοχοι πτυχίου από τους άνδρες, [με σχεδόν 1 στις 2 γυναίκες 25-34 ετών να είναι κάτοχος πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης](#).

Οικονομική

17%

9%

Ενώ

15%

Συμφωνεί με τη φράση «Οι άνδρες πρέπει να έχουν περισσότερο δικαίωμα στην εργασία από ότι οι γυναίκες».

Συμφωνεί με τη φράση «Οι άνδρες είναι καλύτερα στελέχη επιχειρήσεων από τις γυναίκες».

Ακόμα λιγότερο διαδεδομένες είναι οι προκαταλήψεις σχετικά με το δικαίωμα των γυναικών στην εργασία, Ενώ αναγνωρίζεται το δικαίωμα στην εργασία, δεν διευκρινίζονται οι όροι και οι απολαβές αυτής. Ένας στους 6 Έλληνες θεωρεί τους άνδρες καλύτερα στελέχη επιχειρήσεων συγκριτικά με τις γυναίκες. Το έμφυλο μισθολογικό χάσμα, [μικρότερο από το μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε, κυμαίνεται στο 10%](#).

Σωματική ακεραιότητα

29%

18%

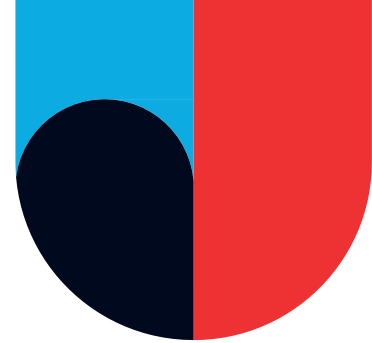
Ενώ

13%

Των Ελλήνων θεωρεί πως υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες δικαιολογείται ένας άνδρας να χτυπά μια γυναίκα

Θεωρεί πως η έκτρωση είναι μια πράξη που δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση

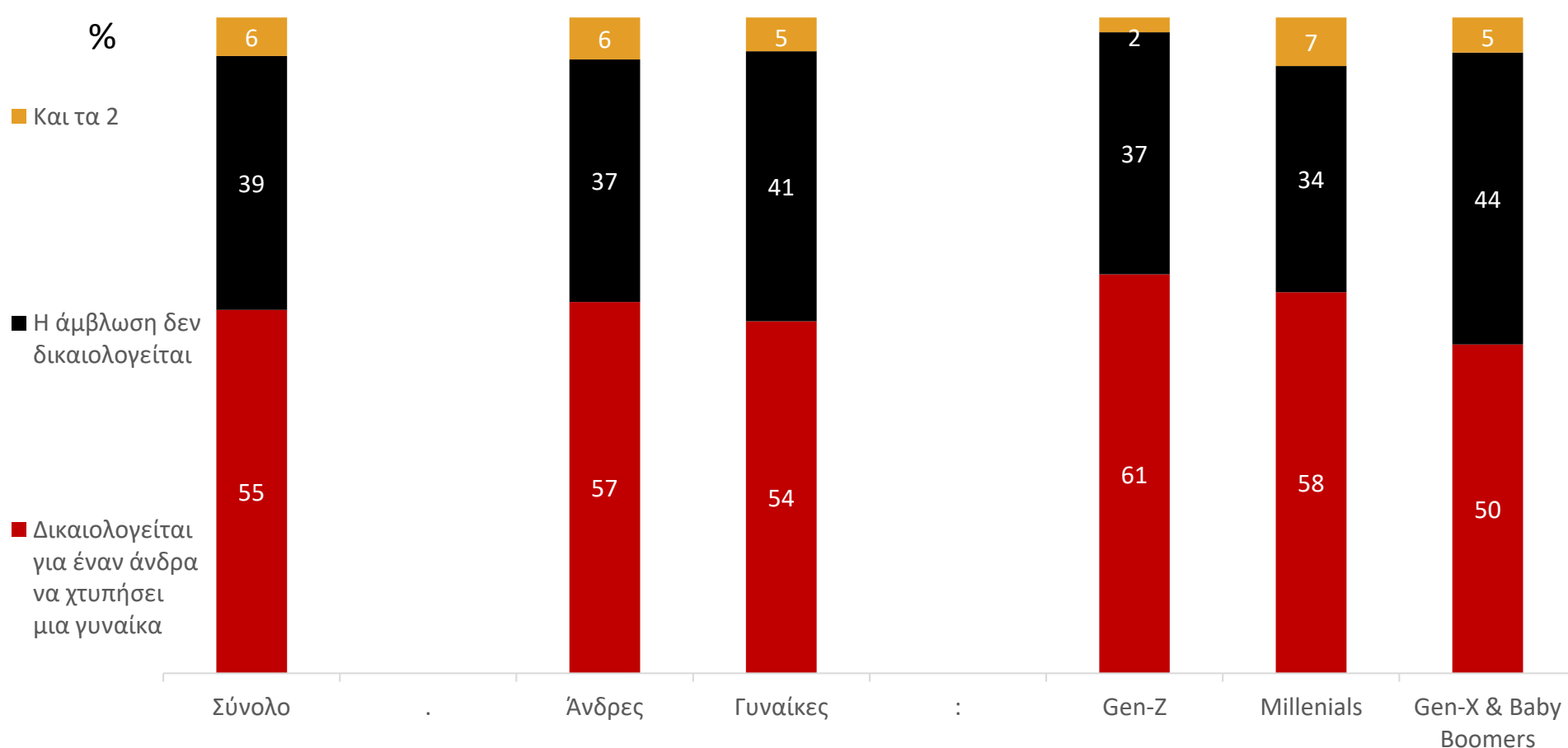
Τέλος, η πιο διαδεδομένη μορφή προκατάληψης στο δείγμα μας αφορά προκαταλήψεις που προσβάλλουν τη σωματική ακεραιότητα των γυναικών, προκατάληψη που δυστυχώς επιβεβαιώνεται τόσο από τα αυξημένα ποσοστά γυναικοκτονιών όσο και από την ύπαρξη φωνών εναντίον των αμβλώσεων, [ακόμη και στα έδρανα της βουλής](#).

Προκαταλήψεις ενάντια στη σωματική ακεραιότητα των γυναικών | Zoom In

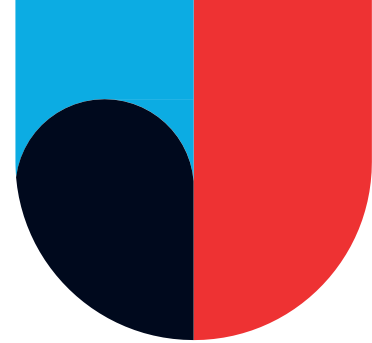
Το 29% των Ελλήνων έχει τουλάχιστον μια επιβλαβή προς τη σωματική ακεραιότητα των γυναικών προκατάληψη. Εστιάζοντας στο κοινό αυτό όμως, διακρίνουμε πως εκείνο είναι αρκετά ετερογενές, με μόνο 5% να συμφωνούν και με τις 2 μορφές προκατάληψης.

Βάση= Όσοι εκφράζουν συμφωνούν τουλάχιστον με μια από τις δύο φράσεις
N=296

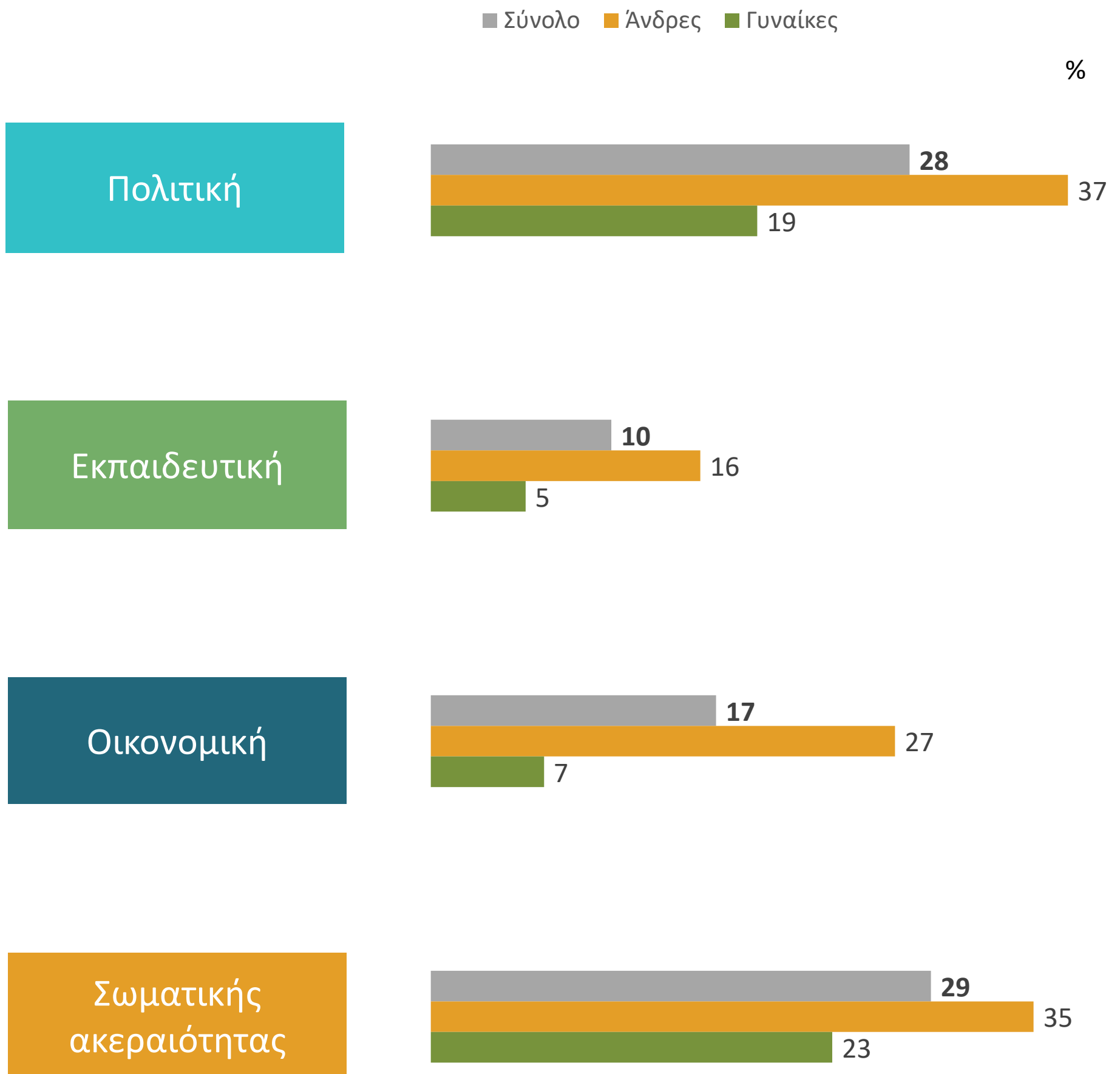

Ο κύριος διαφοροποιητικός παράγοντας είναι ηλικιακός. Στους νεότερους, η προκατάληψη που σχετίζεται με τη βία κατά των γυναικών είναι ισχυρότερη, ενώ η διαφωνία με τις άμβλώσεις μικρότερη. Στους μεγαλύτερους, παρατηρούμε την αντίστροφη εικόνα.

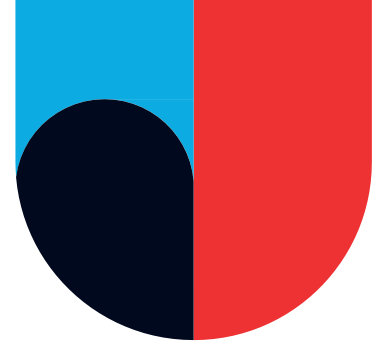

Είδος προκατάληψης | Φύλο

Οι **άνδρες** είναι **σταθερά πιο προκατειλημμένοι** από τις **γυναίκες** σε όλες τις παραμέτρους πολιτικής προκατάληψης, με τη **μεγαλύτερη έμφυλη διαφοροποίηση να παρατηρείται στα ζητήματα της εργασίας.**

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στις σχετικές με τη **σωματική ακεραιότητα** των γυναικών προκαταλήψεις, εκείνες με την πιο άμεση και εμφανή **επίπτωση στη ζωή των γυναικών**, παρατηρείται η **μικρότερη έμφυλη διαφοροποίηση.**

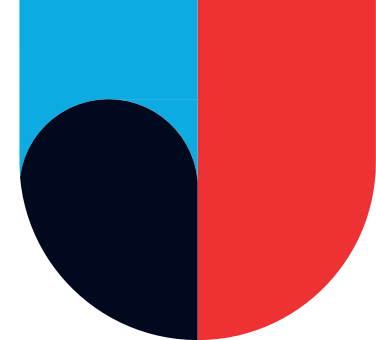

Είδος προκατάληψης | Γενιές

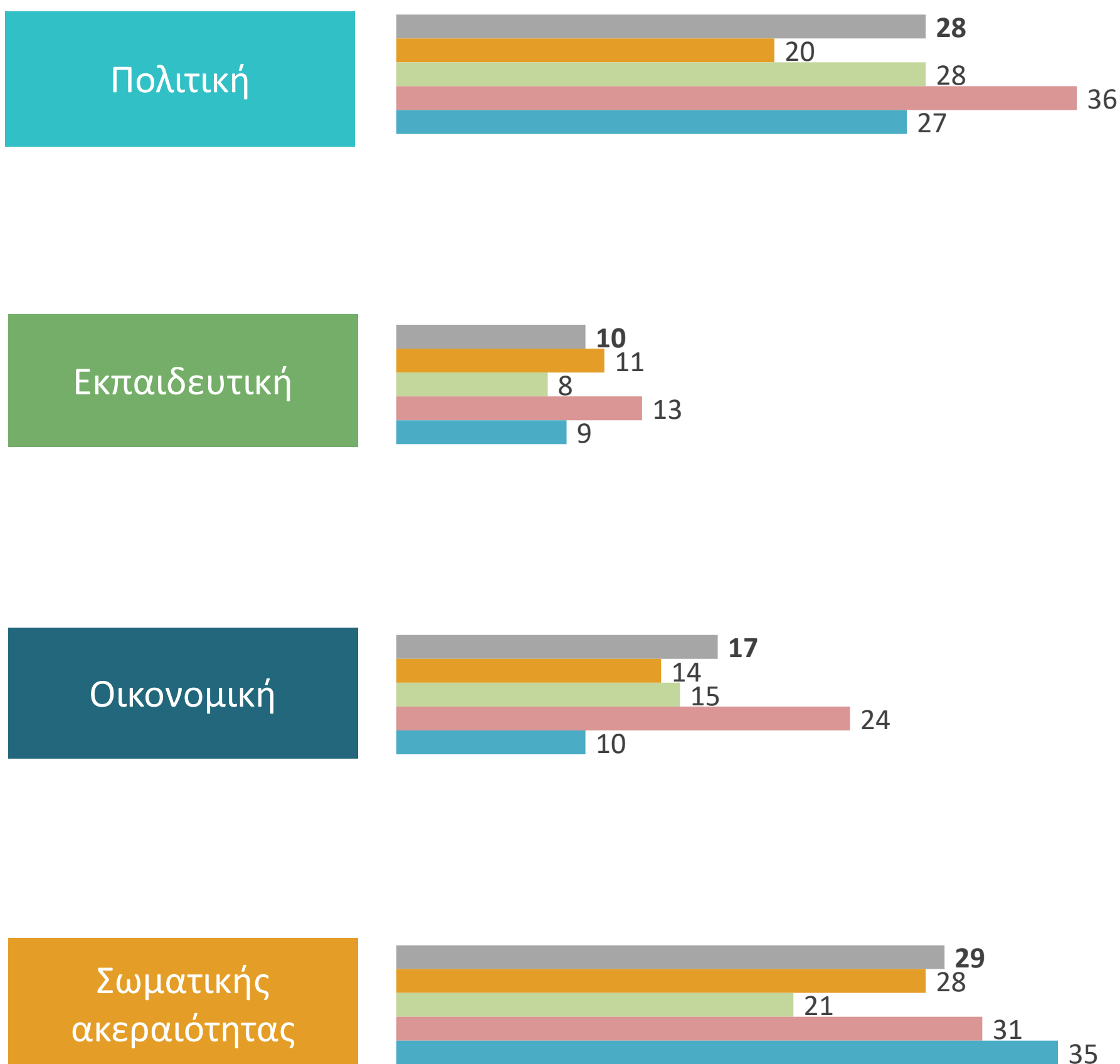
Παρομοίως, οι νεότερες γενιές εμφανίζουν υψηλότερα επίπεδα προκατάληψης.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στις σχετικές με τη **σχέση των γυναικών με την εργασία**, η γενιά που έχει τη μικρότερη επαφή με την εργασία αναπαράγει εντονότερα το στερεότυπο του ανδρικού ικανότερου στελέχους

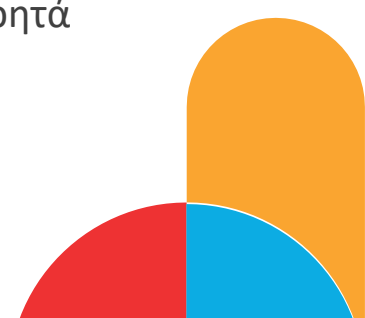

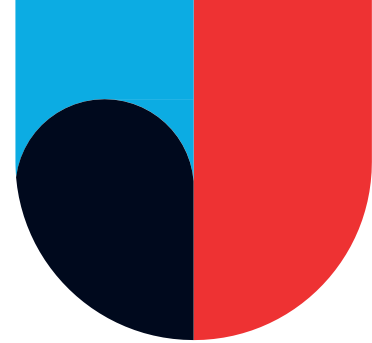
Είδος προκατάληψης | Πολιτική αυτοτοποθέτηση

■ Σύνολο   ■ Αριστερά   ■ Κέντρο   ■ Δεξιά   ■ Άρνηση τοποθέτησης στον άξονα

Τέλος, η πολιτική αυτοτοποθέτηση παίζει καίριο ρόλο στις προκαταλήψεις που είναι πιο ρητά συνδεδεμένες με το δημόσιο βίο (πολιτική και οικονομική) και λιγότερο σε προκαταλήψεις ριζωμένες στον οίκο και την ατομική συμπεριφορά.

Επίμετρο

Τελικώς, επιστρέφουμε στο αρχικό μας πρόβλημα. Εκείνο της συγγένειας των προκαταλήψεων με τις αξίες μας.

Συγκριτικά με τον υπόλοιπο πλανήτη, οι Έλληνες είναι **σε πολύ λιγότερο βαθμό προκατειλημμένοι στα ζητήματα φύλου**. Παράλληλα, σχεδόν ένας στους δύο Έλληνες εκφράζει μια τέτοια προκατάληψη στο δείγμα μας. Την ίδια στιγμή, παρατηρείται μια πρόοδος στο πόσοι εκ των συμπολιτών μας εκφράζουν μια τέτοια αντίληψη, αλλά και πάλι όχι σε όλους τους τομείς και σίγουρα όχι από το ηλικιακό κοινό που θα το αναμέναμε. Σίγουρα **ένας κόσμος απαλλαγμένος από προκαταλήψεις φαντάζει ακόμη μακρινός ανεξαρτήτως χώρας**, αλλά, πως πρέπει να σταθούμε μπροστά στα δεδομένα μας; Να είμαστε αισιόδοξοι ή απαισιόδοξοι; Και πως μπορούμε να τα αξιοποιήσουμε ώστε να συμβάλλουμε στο «γκρέμισμα» της όποιας προκατάληψης;

Ο ίδιος ο αναλυτικός διαχωρισμός που υιοθετήθηκε στην εισαγωγή μας δίνει την απάντηση. **Η δύναμη μιας προκατάληψης βρίσκεται στην ικανότητά της να λειτουργεί ως “υποδόρια βελόνα”**, ορίζοντας τις στάσεις και τις πράξεις μας χωρίς να το αντιλαμβανόμαστε.

Τις περισσότερες φορές, **δεν γνωρίζουμε ακριβώς τι είναι αυτό που μισούμε, φοβόμαστε, αποκλείουμε**. Ο αποτελεσματικότερος τρόπος αντιμετώπισής τους είναι, επομένως, η αποκάλυψή τους ως στάσιμων αβάσιμων και επιβλαβών.

Για τον λόγο αυτό, πρέπει να **εστιάσουμε** πρωτίστως στις πιο **δημοφιλείς μορφές προκατάληψης**, εκείνες σχετικές με την **πολιτική συμμετοχή και με τη σωματική ακεραιότητα των γυναικών**.